
Jak kvalitní budou české vysoké školy

Jak kvalitní budou české vysoké školy

7.10.2011 18:10 ČRo 1 - Radiožurnál Zpráva, autor: Jan BUMBA, moderátor

Na tom, jak kvalitní budou české vysoké školy, do velké míry závisí třeba prosperita českého hospodářství. Ale koneckonců i kvalita veřejné správy a další věci. Ministr školství Josef Dobeš dnes představil návrh reformy vysokých škol, nový zákon o vysokých školách by prý měl být hotov v polovině příštího roku. Jiřího Nantla, ředitele odboru vysokých škol na ministerstvu školství jsem se zeptal, jaké body v návrhu reformy pokládá za stěžejní.

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

My chceme dokončit proces, takový odstátnění veřejných vysokých škol, udělat z nich opravdu autonomní samostatné vysoké školy, které budou mít plnou svobodu, ale i plnou odpovědnost se rozhodovat o svých strategiích. A v rámci toho vlastně budou sjednávat ve státě to, co ve společenském zájmu budou vykonávat a na to budou dostávat finanční prostředky ze státního rozpočtu. A zároveň ta rámcová dohoda jim má garantovat nějaký střednědobý výhled, to je první bod. Další dva body jsou v oblasti vlastně regulace chování vysokých škol, a to je akreditace, kde měníme akreditaci na institucionální akreditaci, to znamená, už stát říká, nechceme sledovat všechny jednotlivosti na úrovni jednotlivých studijních programů, protože těch je příliš mnoho a stát se tím vyčerpává, ale my potřebujeme především garantovat, že vysoká škola jako celek funguje kvalitně, že i příklady, které jsme měli v České republice, kde, řeknu, nejvýznačnějším selháním tohoto typu je Plzeň, tak to byly případy, kde nebyl problém s tím, že by tam bylo málo docentů, málo profesorů a tak dále, ale ten problém byl, že ta instituce jako taková nefungovala.

Jan BUMBA, moderátor

Počítá se nějak se zvýšenou kontrolou kvality i u soukromých vysokých škol?

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

Musíme se všemi vysokými školami, pokud jde o požadavky na kvalitu zacházet stejně, ty požadavky na kvalitu znamenají, že ta vysoká škola do určitého stupně je oprávněna udělovat diplomy, ten diplom má stejnou hodnotu, tudíž požadavky musí být stejné a i způsob jejich naplnění musí být stejný.

Jan BUMBA, moderátor

Prosím ještě krátce, pane řediteli, k další věci. Návrh reformy počítá se zavedením školného, kdy myslíte, že budou studenti v Česku za vzdělání platit?

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

Zákon předpokládá, že se tak stane rok po zavedení systému finanční pomoci studentů, to znamená, v roce 2013, podle toho původního záměru by mohlo začít fungovat školné.

Jan BUMBA, moderátor

K čemu bude.

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

K čemu bude?

Jan BUMBA, moderátor

Ano. Myslíte, že školy vědí, co s tím?

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

Já myslím, že tam je několik efektů, jeden z nich je jakoby racionalizace chování studentů a jejich zvýšení, zvýšená motivace požadovat na vysokých školách kvalitu, to znamená, nejenom stát vystaví ty vysoké školy tlaku, ale i studenti, kteří najednou se na to budou dívat jako na prvek, do kterého investují.

Jan BUMBA, moderátor

Skutečně si myslíte, že tohle funguje, vezměte si soukromé některé, soukromé vysoké školy. Tam tohle vůbec nefunguje, tam to funguje tak, že studenti platí a tím pádem mají pocit, že se nemusí učit.

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

No, ale to je trošku dané i celou řadou jiných prvků jako ...

Jan BUMBA, moderátor

Nevím, čím to je, ale prostě to tak funguje. Proč by to teď mělo být jinak?

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

Já jsem za prvé myslel, že to tak nefunguje, že to tak nefunguje všude a na všech soukromých vysokých školách a je to daný i celou řadou jiných prvků, jako je prostě příliš, třeba velké rozšíření některých hovorů na velmi mnoho školách, kde pak je obrovský boj o studenty, ty školy si vlastně nevybírají a naopak se snaží získat kohokoliv, aby ekonomicky přežily, ale to zavedení školného nepochybně povede k tomu, že jakoby studenti budou sebevědomější a budou se více ptát, vysoké školy, jaké třeba podpůrné služby nabízí a tak dále.

Jan BUMBA, moderátor

Jste si tím jist, čím máte podepřenou tuto tezi?

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

To je přece věc, která je, bych řekl běžná všude na světě, jako jistě si tím samozřejmě nemůžeme být, všichni studenti se takto budou chovat.

Jan BUMBA, moderátor

Ale uvádíte to jako argument.

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

Ale myslím, že je přirozená, myslím, že je přirozená lidská reakce, že pokud já sám ze svých prostředků do něčeho investuji a platím, že se jako více zajímám o to, jakou úroveň služeb za to dostanu.

Jan BUMBA, moderátor

Ale je to jenom předpoklad?

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

Nepochybně, celá řada věcí tohoto typu, nemůžeme vědět, jak všichni konkrétní lidé se zachovají. Určitě někteří studenti na to takhle dbát nebudou, někteří na to dbají dneska.

Jan BUMBA, moderátor

Znáte nějakou zemi, kde se školné osvědčilo? Víte o protestech proti školnému, třeba v Anglii?

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

Já myslím, že ta Anglie je trošku extrémní případ, který ...

Jan BUMBA, moderátor

Protestuje se tam v ulicích proti školnému, policie se tam střetává se studenty, kteří protestují proti školnému?

Jiří NANTL, ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství

Určitě. Ale to /nesrozumitelné/ jako v té Anglii, to školné je opravdu extrémně vysoké na evropské poměry, myslím, že nikdo si nemyslí, že ve střední Evropě by něco takového mohlo fungovat a v žádné středoevropské zemi to tak nefunguje. Jiná věc je, že školné nepochybně není populární, tak jako nebyly populární jakékoliv jiné formy spoluúčasti, a to neznamená, že to není správná politika.

Jan BUMBA, moderátor

Tolik ředitel odboru vysokých škol na ministerstvu školství Jiří Nantl. Na lince je nyní Miroslav Jašurek, předseda Studentské komory Rady vysokých škol. Dobrý den.

Miroslav JAŠUREK, předseda Studentské komory Rady vysokých škol

-----
Dobrý večer.

Jan BUMBA, moderátor

Nejprve, prosím, k návrhu na zavedení školného, jaká jsou z vašeho pohledu pro a proti?
Miroslav JAŠUREK, předseda Studentské komory Rady vysokých škol

-----
Pro z našeho pohledu nejsou, vy jste to ostatně už docela dobře naznačil při tom rozhovoru s ředitelem odboru vysokých škol ministerstva školství. My se domníváme, že školné tak, jak ho plánuje vláda, to znamená, to školné, které bude poměrně vysoké, vláda hovoří o 10 tisících korun za semestr s tím, že by tedy existoval nějaký systém půjček, to znamená, že studující by se zadlužil v průběhu svého studia a potom po dokončení studia by spláceli, tak my se v případě zavedení tohoto modelu domníváme, že jednak se bude projevat přesně to, co se projevuje v Británii a ona to není jenom Británie, pan ředitel odboru říkal, že ten britský příklad je extrémní, ale ty negativní dopady se projevují v Nizozemí, projevují se v Austrálii, projevují se v mnoha zemích, kde to školné bylo zavedeno.

Jan BUMBA, moderátor

Ale pan ředitel také říkal, že ve střední Evropě, včetně České republiky, to určitě nebude tak vysoké, aby byly důvody k protestům?

Miroslav JAŠUREK, předseda Studentské komory Rady vysokých škol

-----
Jistě, jenže pan ředitel zapomněl říci, že v podstatě dneska se téměř v žádné zemi střední Evropy, záleží tedy na tom, jak definujeme střední Evropu, nicméně školné se v žádném ze zemí střední Evropy neplatí. A pan ředitel také už neřekl, že například v Německu, kde školné zavedli, v některých spolkových zemích před několika lety, tak v podstatě všechny ty spolkové země dneska v Německu od školného opouštějí a ruší ho.

Jan BUMBA, moderátor

Pane Jašurku, ...

Miroslav JAŠUREK, předseda Studentské komory Rady vysokých škol

-----
Pokud se odvolává ..., a Rakousko je také zrušilo, čili pokud se odvolává na středoevropskou zkušenost, tak já příliš nerozumím tomu, na co se odvolává.

Jan BUMBA, moderátor

Nerozptyluje skutečně veškeré vaše obavy ze školného ten slib, že nejprve bude nastaven systém grantů a půjček, že si každý bude moci dovolit studium na vysoké škole, protože dostane nějakou půjčku?

Miroslav JAŠUREK, předseda Studentské komory Rady vysokých škol

-----
No, ono je to spíše naopak. Dneska proběhla na ministerstvu, nebo tedy konference, kterou organizovalo ministerstvo školství, a tam byly představeny právě návrhy, které se mají týkat toho, čemu ministerstvo stále říká finanční pomoc studentům, ta změna oproti tomu, s čím jsme pracovali ještě před několika měsíci, spočívá v tom, že v podstatě žádné granty nebudou. Ten původní návrh, který počítal s tím, že bude zaveden základní studijní grant a pak ještě bude nějaký doplňkový grant třeba pro studenty s handicapem nebo nějaké výrazně sociálně slabé, tak to z toho úplně zmizelo, nic

takového se nepředpokládá a v podstatě jediné, co se předpokládá, tak budou ty půjčky. A asi uznáte sám, že pokud se zadlužím, tak se prostě zadlužím a je v zásadě poměrně lhostejné, jestli ten dluh budu splácet za 5 let nebo za 10 let.

Jan BUMBA, moderátor

Tak já nejsem od toho, abych to soudil, ale nemyslíte, že platí ten argument také zmíněný v předchozím rozhovoru, že školné povede k tomu, že studenti budou požadovat po školách vyšší kvalitu, protože za vzdělání budou platit?

Miroslav JAŠUREK, předseda Studentské komory Rady vysokých škol

-----
No, vy sám už jste zmínil ten příklad s některými soukromými vysokými školami, kde ta logika je přesně opačná. Ono nakonec něco podobného se ukazuje u některých soukromých středních škol a my tedy na rozdíl od pana ředitele vycházíme z dat analýz, z toho, co se děje v zahraničí a já musím říci, že tohle se nikde nepotvrdilo, neexistuje žádná seriózní studie, která by řekla, že ten systém funguje tak, že studující žádají na školách nějakou vyšší kvalitu nebo dokonce, že školy jim v tomto smyslu vycházejí vstříc, nic takového se nikde nepotvrdilo.

Jan BUMBA, moderátor

Předseda Studentské komory Rady vysokých škol Miroslav Jašurek, děkujeme za rozhovor, na shledanou.

Miroslav JAŠUREK, předseda Studentské komory Rady vysokých škol

-----
Děkuji, na shledanou.